

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОМІЖНИХ РЕКРЕАЦІЙНИХ ПРОСТОРІВ ЛІКУВАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ В УМОВАХ ОСВІТИ

На сьогоднішній день в умовах пандемії опинилися майже 200 країн, у тому числі і Україна. І, звісно, що під час катаклізмів та подібних ситуацій особливої уваги до себе потребують заклади охорони здоров'я, і у тому числі переосмислення даних питань в умовах архітектурної освіти.

В Україні в архітектурних навчальних закладах питанням проектування лікарняних просторів, а особливо їх інтер'ерам, приділяється дуже мало уваги. Подібна тенденція наштовхує на думку про переосмислення досвіду проектування та організацію простору у лікарняних установах. Потрібно підходити до вирішення цих питань в освіті не лише з урахуванням продуктивності, функціональності, місткості і гігієнічних вимог, а й атмосфери оздоровчого закладу, що складається з архітектури будівлі, планувальних характеристик і складу приміщень, інтер'єрів всіх внутрішніх просторів для підвищення ефективності перебування в них пацієнтів.

Сьогодні аналіз технічних та естетичних властивостей даного типу архітектури виявив активний міжнародний розвиток цих об'єктів з оглядом на найновітніші тенденції суспільства. У Європі у стадії формування знаходиться новий науковий напрямок "архітектура здоров'я", що передбачає кроки підвищення якості лікування і задоволення пацієнта, збереження його гідності, реалізовані за допомогою нової архітектури, що має терапевтичні функції.

Більшість існуючих лікарень, що знаходяться на теренах України, проектувалися ще в часи, коли не приділялося таке значення благоустрою інтер'єрного простору, а також сам дизайн інтер'єрів не виділявся в окрему галузь знань. Тому питання має великий масштаб та заслуговує на детальне вивчення в умовах сучасної освіти.

Типологічні особливості сучасних лікарень - великі розміри при порівняно невеликій висоті приміщень, безформні і нецікаві інтер'єри створюють дискомфортні умови, створюють середовище без зв'язку з природним. Досвід експлуатації медичних закладів, інтер'єри яких мають низькі естетичні характеристики і не включають елементи природного середовища показав, що навколишнє середовище негативно впливає на їх одужання.

Одним із засобів досягнення комфортності у лікарняних закладах є включення природних елементів в їх структуру, створення так званих проміжних рекреаційних просторів (ПРП). Вони представляють собою

місця відпочинку, сформовані з використанням засобів ландшафтного дизайну. Вони мають високий емоційний вплив та санаційний ефект.

Розміщення ПРП в медичних закладах залежить від безлічі факторів, але основним критерієм їх включення в планувальну структуру будівель є природно-кліматичний фактор і ступінь насиченості елементами природного середовища. Слід виділити наступні типи ПРП лікарень:

- з мінімальною інтеграцією природних елементів;
- з середньою інтеграцією природних елементів;
- з максимальною інтеграцією природних елементів.

До ПРП з мінімальною інтеграцією природних елементів слід віднести: балкони, лоджії, еркери, галереї, патіо, рампи, пандуси, також вони можуть формуватися в приймальних приміщеннях та залах відпочинку.

Серед ПРП із середнім ступенем насиченості природними елементами розглядаються: тераси, веранди і проміжні поверхи.

ПРП медичних закладах з максимальним ступенем інтеграції природних елементів представляють: патіо, атріум, пасаж і зимовий сад. Дані елементи являють замкнуту композицію і формують мікроклімат всередині будівлі медичного закладу.

Основними засобами формування ПРП є рослинність, що виконує наступні функції в лікарнях:

- архітектурно-художню (формування простору лікарень з високими естетичними характеристиками);
- релакційно-оздоровчу (формування рекреаційних просторів лікарень з високим психофізіологічним впливом - зняття стомлюваності, стресів, поліпшення настрою);
- санаційну (поліпшення екологічних характеристик лікарень, знезараження повітря, фітонізацію середовища);
- соціальну (гуманізація середовища спілкування в лікарнях, здійснення більш успішних контактів, естетичне виховання).

ПРП впускають всередину лікарень багато світла, що викликає у пацієнта почуття комфорту, позитивні емоції та спокій. Вони дають можливість створювати особливий звуковий фон, який вкрай необхідний для пацієнтів вразливих до зовнішніх подразників і потребують особливого ставлення.

Розширення складу приміщень медичної установи за рахунок появи раніше невластивих для лікарень ПРП, просторів для комфортного спілкування з відвідувачами – дозволяє по-новому подивитися на категорію медичних закладів та надати їм нового емоційного сприйняття.

У даній роботі проаналізовані основні особливості проектування закладів охорони здоров'я, які в подальшому розгляді може бути корисний для роботи студентів при курсовому та дипломному проектуванні. Отже, вивчення даних питань в умовах сучасного архітектурної освіти є дуже актуальним і потребує в провадження в освітній процес.